

Belediye Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 30 . IV . 1946 - Sayı : 6295)

No.
4878

Kabul tarihi
29 . IV . 1946

Seçim süresi ve
bitimi

BİRİNCİ MADDE — Belediye Kanununun 31 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Belediye Meclisi seçimi Eylül ayında yapılır. Fesih ve iptal ve istifa suretiyle Meclis vaktinden evvel dağılırsa yeni meclisin seçimine bunların bildirildiği tarihten itibaren bir ay içinde başlanır ve bu takdirde seçim işlerine ait süreler seçimin başladığı günden hesaplanarak Belediyeye ilân olunur.

Seçim komisyonu
teşkili

İKİNCİ MADDE — Aynı kanunun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçim yılının Eylül ayı girince seçim işine bakmak üzere belediye başkanı veya belediye şube müdürleri tarafından her mahallenin muhtarına tezkere ile haber verilerek her mahalleden belediye seçim hakkını haiz, tercihan okur yazar ikişer kişi istenir. Her mahallenin ihtivar heyeti muhtarın başkanlığında toplanır, gizli oy ile istenilen sayıda mahalle halkından seçer. Mahalle halkından seçilenler her kaç kişi olursa olsun cümlesi belediye dairesine veya şubelerine çağrılarak enaz üçte biri hazır olduğu halde cümlesinin ismine kura çekilerek belerinden kura sırasıyla ençok 10 ve enaz 5 ve belediye şubelerine ayrılan beldelerin her belediye subesi için ençok 10 ve enaz 5 kişi ayrılır. Belediye meclisi üyesinin sayısı 12 den fazla olan yerlerde seçim kurulu üyesi 10 dan aşağı olamaz. Mahalle sayısının azlığı yüzünden yeter sayıda temsileisi bulunmayan yerlerde kurul üyelerinin eksikliği belediye meclisince seçilecek kimselerle tamamlanır ve bu suretle her beldede bir, müteaddit belediye şubelerine bölünmüş beldelerde belediye şubelerinin sayısı kadar seçim kurulu teşkil olunur. Seçim kurulu üyeliği için adına kura çıkanlardan istifa eden veya istifasız kurula gelmeyen ve yazılan ve gönderilen dâvet kâğıdı üzerine de gelmeyen bulunursa onun yerine kura sırasıyla diğerleri çağrılır. Seçim kurullarına belediye başkanı veya vekili veya belediye şube müdürleri başkanlık eder. Üyelerin üçte ikisi toplanmadıkça ve hazır bulunanların yarısından bir fazlasının oyları birleşmedikçe seçim kurulu kararları muteber olmaz. Seçim kurulunda sayfa ları numaralı ve idare kurulunca onamlı bir tutanak defteri bulunur. İşlemler ve kararların tutanakları bu deftere yazılır ve başkan ile üyeler tarafından imza olunur.

Seçim buroları ve
seçim komisyonları

ÜÇÜNCÜ MADDE — Aynı kanunun 33 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Belediye seçimlerinde oylar bir günde kullanılır. Bu maksatla belde veya belediye şubeleri, seçmenlerin oylarını bir gün-

de tamamen kullanmalarını sağlayacak ve bunun için de 500 seçmen adedini geçmeyecek şekilde belediye meclisi kararı ile gerektiği kadar seçim büralarına ayrılır. Bu kararlarda büroların hangi semtlerde kurulduğu ve hangi mahalle ve sokakları kısmen veya tamamen icine aldığı açıkça belirtilir. Eylül ayının ilk haftası içinde belediye meclislerince verilecek olan bu kararlar, mahallin en büyük mülkiye memurunun onayına sunulur ve enaz seçim gününden 15 gün evvel gazate çıkan yerlerde gazetelerle ve diğer vasıtalarla ilân edilir. Seçim bürolarının başında belediye meclislerince seçilmiş beşer kişilik seçim komisyonları bulunur. Belediye dairesinin bulunduğu seçim komisyonuna belediye baskanı ve diğer komisyonlara belediye üyesinden biri başkanlık eder. Başkanlık edecek meclis üyesi bulunmazsa her büro komisyonu kendi aralarından birini başkan seçer. Belediye meclisi üyelerinden kimlerin hangi yerlerde başkanlık edeceği Belediye meclislerince kura ile belirtilir.

Seçim komisyonları başkan ve üyeliklerinden istifa eden veya komisyona gelmiyen bulunursa yerlerine seçim kurullarınca diğerleri seçilir. Toplama ve karar verme nı sabı ile kararların defterlere yazılması ve imzalanması hakkında seçim kurullarına ait 32 nci maddedeki hükümler bu komisyonlar hakkında da uygulanır.

Siyasi partilerin temsilcileri seçimde hazır bulunmağa yetkilidirler. Bu maksatla seçim kurullarıyla komisyonların başkanları, mahallerinde teşkilât olan yerlerde bu partilerin birer temsilcisini seçimde hazır bulunmak için yazı ile dâvet ederler.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Aynı kanunun 34 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçim kurulu vasıtasıyla üye seçiminde oy vermeğe hakkı olanların ve seçilmeye yetkili bulunanların belediyelerce birer defteri yapılır. Seçim cetvellerinin örnekleri Hükümet ve belediye daireleri kapıları ile herkesin görebileceği diğer yerlerde tatil günleri hariç olmak üzere altı gün müddetle asılır. Bu defterler en geç Eylülün 8 nci günü asılıus bulunacaktır

Seçim defterleri

BESİNCİ MADDE — Aynı kanunun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Defterler asılmazdan evvel kaç gün asılı kalacağı ve adları yazılı olup olmyanların hangi güne kadar itiraz hakkı olacağı ve hangi günden sonra itirazların kabul olunmayacağı ve oy sandıklarının nerelere konulacağı seçim kurulları tarafından kararlaştırılarak gazete ve gerekirse diğer vasıtalarla halka ilân edilir.

Seçim işlerinin ilânı, defterlerin asılması

ALTINCI MADDE — Aynı kanunun 36 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Defterlerin asılı kaldığı altı gün içinde seçmenlerin adları, nitelikleri defterlere yanlış veya mükerrer yazılmış veya hiç yazılmamış olduğuna dair ileri sürülecek itirazlar seçim kurullarınca dinlenip kurul kararı ile gereken düzeltmeler yapılır. Seçim kurulları, yerinde görülmiyen itirazların reddi hakkındaki

İtirazlar

karar örneğini itiraz edene bildirir. Defterler asıldığı günün altıncı günü akşamı saat 18 de kaldırılır. Bundan sonra itiraz iddiası dinlenmez. Seçim kurulları, yetkileri içindeki düzeltmeleri defterlerin kaldırılmasını kovuşturan iki gün içinde bitirmekle ödevlidirler.

YEDİNCİ MADDE — Aynı kanunun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

*Seçim gününün
belirtilmesi*

Defterlerin asıldığı gün, bunların asılı kalacağı süre ile düzeltilmeleri ve mahkemeye müracaat ve malikemecce karar verme süreleri hesaplanarak bu sürelerin sonunu kovuşturan ilk pazar gününe rastlıyacak şekilde oyların hangi gün kullanılacağı seçim kurullarının kararı ve en büyük mülkiye menmurunun onamıyla belirtilerek ilân olunur.

Sandığın açık kalacağı süre saat 8 den 19 za kadardır. Ancak sandık başında oyunu kullanmamış seçmenler varsa bunlar da oylarını kullanmadan sandık kapatılamaz.

SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun 40 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

*Sandığın muayenesi
ve mühürlenmesi*

Sandığa oy pusulaları atılmadan önce seçim komisyonu başkanı üyelere ve hazır bulunana sandığın bos olduğunu gösterdikten ve bu olay bir tutanakla belirtilip komisyon üyeleri tarafından imza edildikten sonra dört tarafını sicimle bağlayıp düğüm yerlerini mühürle mühürler. Sandığın başka anahtarlarla açılır iki kilidi, üzerinde ince bir mektup sığacak kadar yarığı bulunur.

DOKUZUNCU MADDE — Aynı kanunun 41 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

*Oyların sandığa
atılması*

Her seçmen kendi oyunu getirip seçim bürosundan alacağı mühürlü zarf içine koyarak sandığa atmakla ödevlidir. Bu zarflar önceden seçim kurullarınca hazırlanıp mühürlenmiş olarak seçmen sayısınca seçim bürolarına verilecektir. Hiç bir sebep ve suretle başkasının adına seçim pusulası sandığa atılamaz. Pusulaların düz beyaz kâğıttan kesilmiş olması gerekli olup, bunlara seçmenlerin imzası, mühürü, adresi veya herhangi bir işaret konulmıcağı gibi her zarfa yalnız bir oy pusulası konur.

Her seçmen ikametgâhının bulunduğu seçim bürosunda oyunu kullanır. Seçim komisyonunca her seçmene hüviyeti sorulur ve gerekirse hüviyet cüzdanını göstermesi istenebilir. Bu suretle hüviyeti belli olan seçmenin, seçim defterinde yazılı adı hızasına imzası veya mühürü alındıktan sonra oyunu kullanmasına izin verilir. İmza bilmeyen ve mühürü olmayanların sol elleri başparmağı bastırılır. Bu parmağı olmayanların hangi parmağının bastırıldığı yazı ile açıklanır.

Pusulalara, seçilecek üye sayısının iki misli ad vazılır. Yazısı olmayanlar emniyet ettikleri kimselere yazdırabilirler.

ONUNCU MADDE — Aynı kanunun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçim sonunda Meclis üyesi sayısı on iki olan yerlerde seçim kurulu üyesinin enaz üçünün ve diğer yerlerde enaz yedisinin huzuriyle sandık açılır.

*Sandığın açılması,
oyların sayılması*

1. — Oy zarfları sayılarak onamlı defterlerdeki imzalı ve işaretili seçmenler sayısı ile karşılaştırılır.

2. — Yazısı okunmayan pusulalarla seçilenin kim olduğu belli olmayan pusulalar bir tarafa ayrılır.

3. — Üyelik niteliğini haiz olmayan adlar hesaba katılmaz.

4. — Yeter sayıdan eksik adları kapsıyan pusulalar hesaba katılır. Fazlası sonundan başlayarak silinir. Yazısı belli olmayan veya seçilenin kim olduğu bilinmeyen pusulalar hesaba katılmaz. Pusulaya aynı ad iki defa yazılmış ise bir defa yazılmış sayılır.

5. — Zarf içinde birden fazla pusula çıktığı ve bu pusulalarda aynı adlar aynı sıra ile yazılı bulunduğu takdirde yalnız biri yukarıdaki fıkra dairesinde hesaba katılır ve eğer bu pusulalarda başka başka adlar yazılmış veya aynı adlar değişik sıra ile yazılmış ise hiç biri hesaba katılmaz.

6. — Renkli veya çizgili kâğıda yazılan pusulalarla imzalı, mühürlü veya herhangi bir işaret taşıyan pusulalar hesaba katılmaz.

7. — Seçim pusulalarının sayılması ve tasnifi tamamlandıktan sonra ençok oy kazandıktan başlayarak sırasıyla her adayın kaç oy almış olduğu belirtilir.

8. — Eşit oy kazananlardan evli olan, evlilerden yaşı büyük olan, bu da eşit ise çocuğu çok olan tercih olunur. Çocuk sayısında da eşitlik halinde kura çekilerek adı önce çıkan sırada evvel olur.

9. — Ençok oy kazandıktan başlayarak yeter sayıda ad üyelğe ve bunun bir misli de yedek üyelğe ayrılır.

10. — Tutanağın düzenlenmesi üzerine seçim pusulaları ile tasnif cetvelleri ve hesaba katılmayan pusulalar ayrı ayrı zarfa konularak zarf seçim kurulu tarafından mühürlenir ve belediyece kasalarda saklanır.

ON BİRİNCİ MADDE — Aynı kanunun 43 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Geçen maddede belirtilen tasnif bittiğinde seçim kurulları tarafından aşağıda gösterilen bilgileri kapsamak üzere bir seçim tutanağı düzenlenerek mahallin en büyük mülkiye memuruna verilir.

Seçim tutanağı

1. — Seçimin yapıldığı gün;

2. — Sandığın ne zaman ve seçim kurulları üyelerinden kimlerin huzuru ile açıldığı;

3. — Sandıktan kaç oy zarfı çıktığı ve onamlı seçim defterlerindeki adların kaç tanesinin hizasına iniza ve işaret konmuş ve kaç adın hizası boş kalmış olduğu;

4. — Oy pusulalarından kaçını ne sebeplerle mutcher sayılmadığı;

5. — Muteber sayılan oy pusulalarının tasnifi sonunda hangi adların en çoktan en aza doğru kaç oy kazandığı;

6. — Meclis yeter sayısına göre üyeliğe ve yedek üyeliğe kimlerin ayrıldığı;

7. — Seçimin kanuna aykırı bir şekilde yapıldığı belde hemşehrilerinden biri tarafından haber verildiği veya iddia edildiği takdirde haber ve şikâyetin neden ibaret olduğu.

ON İKİNCİ MADDE — Aynı kanunun 44 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçimin sonucu

Ekim ayının birinci gününden evvel gönderilecek olan seçim tutanakları üzerine kaymakam veya vali tarafından tezkere ile seçim keyfiyeti seçilen üyelere ve belediye başkanına bildirilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Aynı kanunun 4705 sayılı kanunla değişen 54 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Meclisin âdi ve olağanüstü toplantısı

Meclisin âdi toplantısı Ekim, Şubat ve Haziran ayları başlarında olmak üzere yılda üç defadır.

Bütçe görüşmesine rasthyan toplantı süresi ençok 30 gün olup diğer toplantıların süresi ençok 15 gündür. Bu sürelerden önce iş bitmezse vali 15 günü aşmamak üzere görüşme sürelerini uzatarak sebeplerini İçişleri Bakanlığına bildirir. Önemli ve acele bir iş çıkarsa Belediye Başkanının yazılı çağrısı veya üyeden üçte birinin gerekçeli teklifi veyahut valinin doğrudan doğruya çağırması üzerine Meclisler olağanüstü toplanırlar. Olağanüstü toplantılarda çağrıyı gerektiren komudan başka bir iş görüşülemez.

GEÇİCİ MADDE — Bu seçim dönemine muhassır olmak üzere belediye seçimleri Mayıs ayında yapılır ve seçim işlerine ait süreler buna göre düzenlenir. Bu meclislerin kanuni süresi 1950 yılının Ekim ayına kadar devam eder.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

ON BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

29 Nisan 1946

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	29 IV 1946 ve 1/571
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğince dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	29 IV . 1946 ve 4/427
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 22 212,213,213,214:237